EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 20.10.2020.
COM(2020) 658 final

Preporuka za

ODLUKU VIJEĆA

o izmjeni Odluke Vijeća od 23. studenoga 1998. o pitanjima deviznog tečaja koja se odnose na CFA franak i komorski franak (98/683/EZ)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Francuska i države Zapadnoafričke ekonomske i monetarne unije (UEMOA) sudjelovale su 2019. u raspravi o reformi svoje suradnje u pitanjima deviznog tečaja. Njihova se suradnja trenutačno temelji na sporazumu o suradnji od 4. prosinca 1973. i povezanom sporazumu o jamstvu koji je potpisan 1973. te izmijenjen 2005. i 2014. Svrha je te reforme pomoći u modernizaciji UEMOA i olakšati njegovo postupno proširenje na druge države Gospodarske zajednice zapadnoafričkih država (CEDEAO).

Rasprave između Francuske i država UEMOA o njihovoj postojećoj suradnji dovele su do zajedničkog prijedloga za reformu funkcioniranja UEMOA. Reforma se temelji na četiri cilja. Prvo, promjena naziva „CFA franak" u „ECO" negdje u 2020. Drugi cilj je ukidanje obveze država UEMOA da centraliziraju devizne pričuve na računu francuske riznice. Treći se cilj odnosi na povlačenje Francuske iz tijela UEMOA nadležnih za odlučivanje. Četvrti cilj je usporedno otvaranje dijaloga između odgovarajućih tijela i uvođenje mehanizama za nadzor rizika.

Kako bi se ta reforma realizirala, Francuska je 22. prosinca 2019. potpisala novi sporazum o suradnji sa svojim partnerima u UEMOA-u koji će stupanjem na snagu zamijeniti postojeći sporazum od 4. prosinca 1973. Taj novi sporazum bit će popraćen sporazumom o jamstvu koji će se sklopiti sa Središnjom bankom zapadnoafričkih država (BCEAO). Napominje se da reforma ne utječe na osnovne značajke postojeće suradnje u pitanjima deviznog tečaja između Francuske i država UEMOA. Konkretno, riječ je o održavanju konvertibilnosti između eura i CFA franka po fiksnom paritetu uz potporu neograničenog i bezuvjetnog proračunskog jamstva Francuske.

Postojeći i budući sporazum o suradnji između Francuske i država UEMOA ne može se promatrati odvojeno od prava Unije. Od uvođenja eura Unija ima isključivu nadležnost za pitanja monetarne politike i deviznog tečaja za države članice čija je valuta euro. Francuska je država članica čija je valuta euro od 1. siječnja 1999. U skladu s člankom 2. UFEU-a, kada je Ugovorima Uniji dodijeljena isključiva nadležnost u određenom području, samo Unija može obavljati zakonodavnu aktivnosti i donositi pravno obvezujuće akte. Države članice to mogu činiti samostalno samo ako ih za to ovlasti Unija. U skladu s člankom 109. stavkom 3. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Vijeće je u svojoj Odluci od 23. studenoga 1998. (98/683/EZ) ovlastilo Francusku da i nakon zamjene francuskog franka eurom nastavi primjenjivati postojeće sporazume o pitanjima deviznog tečaja s UEMOA-om, CEMAC-om i Komorima. Iako je Francuskoj odobreno da nastavi s postojećim sporazumima, ona nije bila ovlaštena zamijeniti te sporazume novima. To vrijedi čak i ako bi glavni cilj i pravni režim kojim se uređuje tečajna suradnja između Francuske i njezinih partnera u UEMOA-u, CEMAC-u i Komorima bili slični, tj. osigurati konvertibilnost između valuta tih subjekata i eura uz potporu proračunskog jamstva francuske države.

Kako bi se osigurala usklađenost s isključivom nadležnošću na temelju prava Unije i pružila pravna sigurnost, potrebno je izmijeniti Odluku Vijeća od 23. studenoga 1998. Time će se Francuskoj odobriti sklapanje novog sporazuma o suradnji kojim će se zamijeniti postojeći sporazum od 4. prosinca 1973. Osigurat će se i da Francuska Republika može sklopiti nove sporazume s drugim afričkim partnerima kojima će zamijeniti postojeće sporazume. Osim toga, trebalo bi ažurirati nekoliko drugih odredbi te odluke Vijeća kojima se uređuje sustav

obavješćivanja i odobravanja kako bi se njihova primjena proširila na sve nove sporazume kojima se zamjenjuju postojeći sporazumi s UEMOA-om ili bilo kojim drugim partnerima.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Nije izgledno da će ti sporazumi bitno utjecati na provedbu jedinstvene monetarne i tečajne politike europodručja. Jamstvo konvertibilnosti za CFA franak i komorski franak temelji se na proračunskoj obvezi Francuske Republike. Iako to predstavlja fiskalni rizik za Francusku u slučaju da UEMOA aktivira jamstvo, nije izgledno da će imati bitan učinak na fiskalni položaj Francuske.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna osnova za donošenje ove preporuke je članak 219. stavak 3. UFEU-a (bivši članak 109. stavak 3. Ugovora o osnivanju Europske zajednice). Potonji je upotrijebljen za donošenje Odluke Vijeća od 23. studenoga 1998. o pitanjima deviznog tečaja koja se odnose na CFA franak i komorski franak (98/683/EZ). Člankom 219. stavkom 3. UFEU-a predviđa se da Vijeće, na preporuku Komisije i nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom, odlučuje o modalitetima za vođenje pregovora i sklapanje takvih sporazuma o pitanjima deviznog režima s jednom ili više trećih zemalja.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Načelo supsidijarnosti nije primjenjivo jer se to pitanje odnosi na isključivu nadležnost Unije u pitanjima monetarne politike i deviznog tečaja.

- **Proporcionalnost**

Cilj je predložene preporuke za odluku Vijeća ovlastiti Francusku za sklapanje novog sporazuma o suradnji kojim se zamjenjuje postojeći sporazum s UEMOA-om od 4. prosinca 1973. Osigurat će se i da Francuska Republika može sklopiti nove sporazume s drugim afričkim partnerima kojima će zamijeniti postojeće sporazume. Osim toga, ažurira se nekoliko drugih odredbi te odluke Vijeća kojima se uređuje sustav obavješćivanja i odobravanja kako bi se njihova primjena proširila na sve nove sporazume s UEMOA-om ili bilo kojim drugim partnerima kojima se zamjenjuju postojeći sporazumi. U tu se svrhu preporukom predviđaju ciljane izmjene kojima se osigurava takva dodjela ovlasti Francuskoj, koje ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje prethodno navedenog cilja.

- **Odabir instrumenta**

Kada je potrebno pregovarati o sporazumima koji se odnose na pitanja povezana s pitanjima monetarnog ili deviznog režima, člankom 219. stavkom 3. UFEU-a propisuje se upotreba preporuke Komisije Vijeću za utvrđivanje odgovarajućih modaliteta za vođenje pregovora i sklapanje takvih sporazuma.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Preporuka Komisije Vijeću sadržava dva članka.

Prvim člankom predviđene su izmjene naslova i članaka 3., 4. i 5. Odluke Vijeća od 23. studenoga 1998.

Izmjenom naslova i članka 3. te odluke odražava se moguće buduće preimenovanje CFA franka i komorskog franka. Stoga se upućivanja na CFA franak zamjenjuju općenitim

terminom valuta predmetnih monetarnih unija. Isto vrijedi i za komorski franak s općenitim upućivanjem na valutu Komorâ.

Izmjenama članaka 4. i 5. te odluke Francuskoj se odobrava zamjena postojećih sporazuma s UEMOA-om, CEMAC-om i Komorima novim sporazumima o pitanjima deviznog tečaja te se na sve nove sporazume primjenjuju ista pravila u pogledu sudjelovanja nadležnih tijela Unije kao i na postojeće, kako bi se osigurao kontinuitet primjenjivog sustava obavješćivanja i odobravanja koji je Vijeće utvrdilo 1998.

Drugim se člankom osigurava da se odluka upućena Francuskoj primjenjuje od dana priopćenja odluke Vijeća Francuskoj Republici.

Preporuka za

ODLUKU VIJEĆA

o izmjeni Odluke Vijeća od 23. studenoga 1998. o pitanjima deviznog tečaja koja se odnose na CFA franak i komorski franak (98/683/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 219. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke([1]),

budući da:

(1) Unija ima isključivu nadležnost za pitanja monetarne politike i deviznog tečaja u državama članicama čija je valuta euro. Kada je Ugovorima u određenom području isključiva nadležnost dodijeljena Uniji, samo Unija može obavljati zakonodavnu aktivnosti i donositi pravno obvezujuće akte, a države članice to mogu same činiti samo ako ih za to ovlasti Unija.

(2) U skladu s člankom 219. stavkom 3. Ugovora, Vijeće utvrđuje odgovarajuće modalitete za vođenje pregovora i sklapanje takvih sporazuma koji se odnose na pitanja povezana s pitanjima monetarnog ili deviznog režima.

(3) Prije uvođenja eura Francuska je sklopila nekoliko sporazuma s UEMOA-om (Union économique et monétaire ouest-africaine), CEMAC-om (Communauté économique et monétaire de l'Afrique Centrale) i Komorima, čiji je cilj bio zajamčiti konvertibilnost CFA franka i komorskog franka u francuski franak po fiksnom paritetu([2]). Nakon zamjene francuskog franka eurom 1. siječnja 1999. Vijeće je ovlastilo Francusku da nastavi s takvim postojećim sporazumima („postojeći sporazumi") u vezi s pitanjima deviznog tečaja s UEMOA-om, CEMAC-om i Komorima u skladu s okvirom utvrđenim Odlukom Vijeća od 23. studenoga 1998. (98/683/EZ) („Odluka Vijeća")([3]).

(4) U skladu s člancima 4. i 5. Odluke 98/683/EZ, Francuska može pregovarati i dogovarati se o izmjenama postojećih sporazuma kojima se zadržava ili mijenja priroda ili područje primjene postojećih sporazuma.

---

1 […], SL, C XX/XX, D.M.Y.

2 Convention de coopération monétaire du 23 novembre 1972 entre les États membres de la Banque des États de l'Afrique centrale (BEAC) et la République française, kako je izmijenjena; Convention de compte d'opérations du 13 mars 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du Conseil de l'administration de la Banque des États de l'Afrique Centrale, kako je izmijenjena; Accord de coopération du 4 décembre 1973 entre la République française et les Républiques membres de l'union monétaire ouest-africaine, kako je izmijenjena; Convention de compte d'opérations du 4 décembre 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du conseil des ministres de l'Union monétaire ouest-africaine, kako je izmijenjena; Accord de coopération monétaire du 23 novembre 1979 entre la République française et la République fédérale islamique des Comores, kako je izmijenjena; Convention de compte d'opérations du 23 novembre 1979 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le ministre des Finances, de l'Économie et du Plan de la République fédérale des Comores, kako je izmijenjena.

3 SL L 320, 28.11.1998., str. 58.–59.

(5) Francuska i države UEMOA u postupku su zamjene postojećeg sporazuma od 4. prosinca 1973. novim sporazumom o suradnji koji se odnosi na pitanja deviznog tečaja. Sporazum je potpisan 21. prosinca 2019. Popraćen je novim sporazumom o jamstvu koji će se sklopiti sa Središnjom bankom država UEMOA. Francuska vlada 22. svibnja 2020. podnijela je Nacionalnoj skupštini prijedlog zakona o ratifikaciji novog sporazuma o suradnji.

(6) Zamjena postojećih sporazuma o pitanjima deviznog tečaja između Francuske, UEMOA, CEMAC-a i Komorâ, koju Francuska i UEMOA trenutačno namjeravaju postići, nije obuhvaćena člancima 4. i 5. Odluke 98/683/EZ. To je slučaj čak i ako priroda i područje primjene takvih novih sporazuma o suradnji ostanu nepromijenjeni, posebno kako bi se osigurala konvertibilnost između eura i valuta UEMOA, CEMAC-a i Komorâ po fiksnoj paritetu uz proračunsku obvezu Francuske.

(7) Francusku bi trebalo ovlastiti da zamijeni te sporazume koji su na snazi s UEMOA-om, CEMAC-om i Komorima. U skladu s Odlukom Vijeća 98/683/EZ, različiti postojeći postupci trebali bi se nastaviti primjenjivati ovisno o tome utječe li zamjena na prirodu ili područje primjene tih sporazuma ili ne. U oba slučaja bit će potrebno uključiti nadležna tijela Unije u skladu s postojećim sustavom razmjene informacija i odobravanja, ovisno o slučaju, prije nego što se ti sporazumi zamijene novim sporazumima.

(8) Odluku Vijeća 98/683/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odluka 98/683/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) Naslov se zamjenjuje naslovom „Odluka Vijeća od 23. studenoga 1998. o pitanjima deviznog tečaja koja se odnose na valute UEMOA, CEMAC-a i Komorâ (98/683/EZ)”;

(2) Članci 3., 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim:

„*Članak 3.*

Nadležna francuska tijela redovito obavješćuju Komisiju, Europsku središnju banku i Gospodarski i financijski odbor o provedbi sporazumâ. Francuska tijela obavješćuju Gospodarski i financijski odbor prije promjene pariteta između eura i valuta UEMOA, CEMAC-a ili Komorâ.

Članak 4.

Francuska može pregovarati i dogovarati se o izmjenama postojećih sporazuma ili ih može izmijeniti u mjeri u kojoj se priroda ili područje primjene sporazuma ne mijenjaju. O tim promjenama unaprijed obavješćuje Komisiju, Europsku središnju banku i Gospodarski i financijski odbor.

Članak 5.

Sve planove za promjenu prirode ili područja primjene tih sporazuma, bilo izmjenom ili zamjenom, Francuska dostavlja Komisiji, Europskoj središnjoj banci i Gospodarskom i financijskom odboru. Za takve je planove potrebno odobrenje Vijeća na temelju preporuke Komisije i nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom.”

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Francuskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik